

حساب و کتاب بهره‌وری، سرچشمه رشد

تهیه و تنظیم: مریم رضایی (دانشجوی مترجمی زبان انگلیسی)

بهترین روش محاسبه بهره‌وری، استفاده از معیار بهره‌وری کل عوامل تولید است.

سرمایه به این راحتی امکان‌پذیر نیست. در این زمینه، آمار و ارقام منتشر شده از سوی OECD برای مقایسه تطبیقی بهره‌وری اقتصادهای مختلف جهان، کمک بسیار خوبی به شمار می‌رود. با چنین معیاری می‌توان به راحتی ثابت کرد که در سال‌های اخیر میزان بهره‌وری اقتصاد آمریکا، چندان هم معجزه‌آمیز نبوده است، زیرا نرخ رشد متوسط سالانه بهره‌وری تمام عوامل این کشور از سال ۱۹۹۶ بدین سو، تنها ۷۲ درصد افزایش را نسبت به متوسط رشد ۸٪ درصدی آن در نیمه اول سال ۱۹۹۰ تجربه کرده است. طبق آمارهای OECD، در فاصله زمانی یادشده کشور فرانسه با رکورد رشد سالانه ۷۴ درصدی بهره‌وری عوامل تولید، نسبت به دیگر اقتصادهای صنعتی جهان پیش‌تاز بوده است. البته نرخ رشد بهره‌وری نیروی کار آمریکا نیز برجسته به نظر می‌رسد.

یک مزیت دیگر اندازه‌گیری بهره‌وری تمام عوامل تولید بر سنجش بهره‌وری نیروی کار، این است که مقایسه میان کشورها از این حیث به دلیل تفاوت‌های موجود در روش سنجش بازدهی واقعی اقتصاد، کمتر دچار اختلاف جدی می‌شود. بیشتر اقتصاددانان بر این عقیده‌اند که کارشناسان آمار آمریکا برای بهبود بیشتر کیفیت کالاها به ویژه رایانه‌ها، تغییر و تبدیل‌های فراوانی در اطلاعات آماری خود اعمال می‌کنند. همین امر باعث شده تا میزان رشد GDP این کشور و به تبع آن میزان بهره‌وری نیروی کار، از هم‌تایان اروپایی‌اش برجسته‌تر به نظر برسد. به علاوه، آمارگیران آمریکایی هزینه شرکت‌های این کشور بر روی نرم‌افزارها را نیز جزو سرمایه‌گذاری به حساب می‌آورند؛ در صورتی که در بیشتر کشورهای اروپایی این هزینه در ردیف هزینه‌های جانبی کسب و کار قلمداد شده و بنابراین در بازدهی نهایی منظور نمی‌شود. دقیقاً به همین دلیل است که افزایش هزینه‌های نرم‌افزاری آمریکا در اواسط دهه ۹۰ میلادی، نرخ رشد GDP این کشور را نسبت به دیگر کشورهای مشابه، بیشتر نشان داده است. اما از آنجایی که کارشناسان آمار آمریکا در مورد رشد هزینه‌های سرمایه‌ای این کشور به عنوان یک داده و ستانده اغراق می‌کنند، مقایسه نرخ رشد بهره‌وری تمام عوامل این کشور از آشفتگی کمتری نسبت به نرخ بهره‌وری نیروی کار آن برخوردار است.

همه این موارد نشان می‌دهند که بهترین روش تعیین میزان رشد اقتصادی کشورها، استفاده از نرخ رشد بهره‌وری تمام عوامل تولید است، زیرا بهره‌وری نیروی کار مدام در حال نوسان می‌باشد.

به جرأت می‌توان گفت که نرخ رشد بهره‌وری، مهم‌ترین و اصلی‌ترین شاخص سلامت یک اقتصاد است، زیرا این شاخص محرک درآمدهای واقعی، نرخ تورم، انواع نرخ‌های بهره، قیمت و سود سهام و غیره است. ولی مفسران اقتصادی چنان با اصطلاح نرخ رشد بهره‌وری بازی می‌کنند که گویی تنها یک تعریف جهانی از این واژه وجود دارد؛ در حالی که اصلاً اینگونه نیست.

تعریف فراگیر این واژه در آمریکا حاصل بازدهی تولید از محل نهاده

وضعیت برعکس آمریکاست. با همه این تفاسیر، میزان بهره‌وری براساس نیروی کار برترین شیوه سنجش کارایی اقتصاد نیست. روش بهتر و دقیق‌تر، میزان بهره‌وری تمام عوامل موسوم به MFP یا TFP است. در Multi-factor Productivity که به نام Total factor Productivity هم موسوم است، بهره‌وری سرمایه و نیروی کار همواره با یکدیگر مورد سنجش و بررسی قرار می‌گیرند.

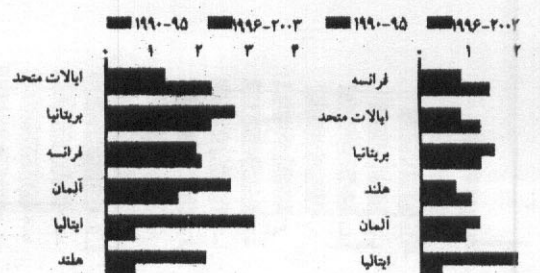
به عقیده آقای دیوید اوون، اقتصاددان عضو شرکت آلمانی Dresdner Kleinwort Wasserstein، سرمایه‌گذاران باید به جای مدنظر قراردادن بهره‌وری نیروی کار، به بهره‌وری تمام عوامل توجه کنند؛ چراکه روش بهتری برای محاسبه بازدهی سرمایه در یک اقتصاد می‌باشد. به اعتقاد وی، سرمایه‌گذاران باید توجه داشته باشند که چنانچه نرخ رشد سریع‌تر بهره‌وری نیروی کار در نتیجه سرمایه‌گذاری‌های سنگین شرکت‌ها اتفاق بیفتد، نمی‌توان به بازدهی مالی مطلوب (بر سرمایه) امید چندانی داشت.

البته سنجش میزان بهره‌وری تمام عوامل کار چندان ساده‌ای نیست، زیرا شمایه راحتی می‌توانید شمار ساعات‌های صرف شده برای انجام کاری را جمع و تفریق کنید، ولی ارزش‌گذاری موجودی

تعداد ساعت - کارگر در بخش غیرکشاورزی است. از سال ۱۹۹۶ بدین سو، این شاخص به طور متوسط سالانه ۳ درصد رشد داشته که دو برابر سریع‌تر از نیمه اول دهه ۱۹۹۰ می‌باشد. از سوی دیگر، در همین فاصله زمانی نرخ رشد محصول ناخالص داخلی (GDP) از محل تعداد ساعت - کارگر این کشور در طول کل اقتصاد آن، آهنگ آرام‌تری را تجربه کرده است. رشد این شاخص جامع‌تر از سال ۱۹۹۶ بدین سو، به طور متوسط سالی ۲/۲ درصد و جالب آنکه آهنگ آن تقریباً مشابه نرخ رشد فرانسه و انگلیس بوده است؛ هرچند از آلمان و ایتالیا سریع‌تر است. هنوز هم بدون اغراق باید گفت که نرخ رشد GDP از محل تعداد ساعت - کارگر آمریکا بعد از سال ۱۹۹۶ شتاب بیشتری گرفته است؛ در حالی که در بیشتر اقتصادهای اروپایی

داستان دو آمار مختلف

نرخ رشد متوسط بهره‌وری کل عوامل تولید | نرخ رشد متوسط بهره‌وری نیروی کار

استخراج: واحد تحقیقات اقتصاد ایران از OECD و اکتونومست

پرویشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

پرویشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

پرویشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

پرویشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی